

Připravili jsme první rozesílku roku 2022, zahajujeme tak již 18. ročník. Rozesílka má pozměněnou strukturu, věříme, že pro vás bude přehlednější.

Část I je informační a zahrnuje pozvánky na akce, osvětové kampaně, upozornění na grantové výzvy, zprávy z webu a tisku, zprávy z Lísky, včetně aktuální nabídky programů pro školy.

Část II je metodická a najdete zde náměty, doporučení, inspiraci, příklady dobré praxe, přehled vzdělávacích programů a metodické podpory EVVO, program Učíme se venku, projekt Škola pro udržitelný život, tipy na pomůcky a publikace, nabídku výukových programů, projektových dnů, exkurzí, projektů a soutěží pro školy.

Část III zahrnuje užitečné odkazy a informace – udržitelný rozvoj, přírodní zahrady, zelené okénko, místní produkty a fairtrade.

Archív rozesílek: www.liska-evvo.cz/rozesilka

Sledujte prosím web a Facebook LÍSKY, kde vás aktuálně informujeme o konání/rušení akcí.

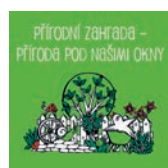
Akce do DIÁŘE:

Pondělí 21. března	Den s Lískou, 15. narozeniny www.liska-evvo.cz
Úterý 26. dubna	Workshop Učíme se venku, Hájenka www.liska-evvo.cz
30. září – 2. října	Konference VENKU, 2. ročník www.liska-evvo.cz

Osvětové kampaně LÍSKY

1.–30. dubna

1. května – 30. června

15. září – 31. října

celoročně

celoročně

Zapojte se do osvětových kampaní LÍSKY a podpořte důležitá témata

PTÁCI, ZAHŘADA, STROMY, FAIR TRADE

a místní udržitelná ekonomika,

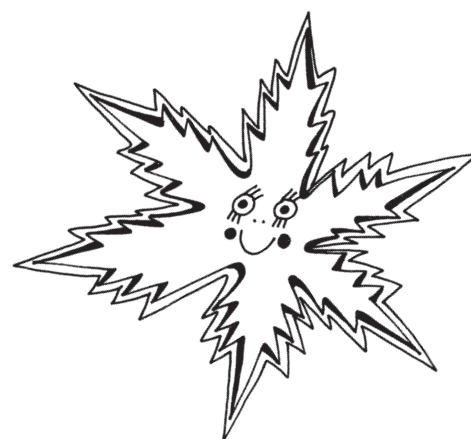
www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane

Hlavním cílem kampaní je osvěta tématu s dopadem na šetrnější a odpovědnější přístup k přírodě a životnímu prostředí.

Každá kampaň má **klíčovou akci a kalendář akcí**, sestavený i z vašich aktivit a programů. Ke kampani je vydána **tisková zpráva**, osvětové a didaktické **materiály, metodické listy či pomůcky.**

Ke zveřejnění a sdílení uvítáme i vaše náměty a materiály.

Kampaň je prezentována v rozesílce Líska, na webu a Facebooku.

OBSAH ROZESÍLKY 1/2022

Část I

INFORMACE, AKTUALITY

- I/1 Zprávy z Líska, včetně aktuální nabídky programů pro školy ... str. 2
- I/2 Pozvánky na akce, osvětové kampaně ... str. 3
- I/3 Zprávy z webu a tisku ... str. 4
- I/4 Zdroje a grantové výzvy ... str. 4

Část II

METODICKÁ PODPORA

- II/1 Náměty, doporučení, inspirace, příklady dobré praxe ... str. 5
- II/2 Vzdělávací programy a metodická podpora EVVO ... str. 6
- II/3 Výukové programy, projektové dny ... str. 7
- II/4 Projekty pro školy, soutěže ... str. 7
- II/5 Projekt Škola pro udržitelný život ... str. 8
- II/6 Program Učíme se venku ... str. 8
- II/7 Tipy na publikace, časopisy, učební pomůcky a další pomocníky ... str. 9
- II/8 Tipy na výlety, exkurze, výstavy ... str. 10

Část III

UŽITEČNÉ ODKAZY A INFORMACE

- III/1 Udržitelný rozvoj ... str. 11
- III/2 Přírodní zahrady ... str. 12
- III/3 Zelené okénko ... str. 12
- III/4 Místní produkty, biopotraviny ... str. 12
- III/5 Fairtrade ... str. 13

Podpořte LÍSKU

Programy a činnosti můžete podpořit finančně:

- ✓ členstvím v Klubu LÍSKY
- ✓ darem prostřednictvím darovacího formuláře [DARUJME.CZ](https://www.darujme.cz)

Klub LÍSKY

Svým členstvím v Klubu LÍSKY podpoříte programy pro děti a osvětové kampaně, stanete se součástí dění, získáte informace a benefity a zároveň dáte všem najevo, že nám fandíte.

V roce 2021 členové Klubu Lísky zaslali 38.200 Kč.

Děkujeme za dlouhodobou podporu, díky níž můžeme tvořit tematické programy a materiály pro učení venku.

Dar LÍSCĚ

prostřednictvím darovacího formuláře [DARUJME.CZ](https://www.darujme.cz)

S LÍSKOU v přírodě je prima. Podporujeme pedagogy a lektory, aby přenesli výuku co nejvíce ven, do školních zahrad a okolí školy. Poskytujeme náměty a příklady, co a jak venku učit. Zaměřujeme se na budování a využívání zahrad a propagujeme benefity kontaktu dětí s přírodou. Aktivně se věnujeme tématu ptáci, stromy, voda, fair trade, místní udržitelná ekonomika a potravinová soběstačnost. Připravujeme výukové programy a projektové dny, žákovské kampaně, akce pro rodiny s dětmi, veřejnost, osvětové kampaně, konference, semináře, kurzy a exkurze pro pedagogy. www.darujme.cz/projekt/1203070

V roce 2021 jsme z vašich darů získali 12.544 Kč.

Velmi si toho vážíme a DĚKUJEME.

část I • INFORMACE, AKTUALITY

I/1

Zprávy z LÍSKY

V prosinci jsme se věnovali ukončení projektů a zakázek, hodnocení a plánování vzdělávacích akcí a programů pro školy, rozpočtu na rok 2022, hodnocení a přípravě strategie Lísky.

Dokončili jsme novou publikaci Učíme se v zahradě s Ťapkou a Větvičkou v projektu Učíme se venku s Lískou i obsah projektových dnů.

A samozřejmě jsme i odpočívali! Protože Vánoce a Nový rok s rodinou a přáteli, u pohádek či venku na procházce jsou prostě nejlepší.

Aktuální nabídka programů pro školy

Pro žáky II. stupně ZŠ:

- projektový den VODA – život v každé kapce
- 6. ročník: CESTA VODY
- 7. ročník: VODA V KRAJINĚ
- 8. ročník: SPOTŘEBA VODY

Pro žáky I. stupně ZŠ a ŠD:

výukový program Z farmy na náš stůl (vhodné i jako projektový den).

Podrobná nabídka na str. 10, informace a přihlašování infoevvo@seznam.cz

Férový obchůdek Lísky

Vybírat můžete z fairtradových čokolád, sypaných i porcovaných čajů, zrnkových, mletých i rozpustných káv (vč. bezkofeinových), kaka, lízátek, karamelů a Lukášových šitých hraček Renaty Lažové.

www.liska-evvo.cz/doc/ferovy-obchudek

Podpořte s námi povědomí o systému certifikace Fairtrade

Fairtrade Česko a Slovensko, jehož je Líška členem, spouští další kampaň na podporu zvýšení povědomí české a slovenské veřejnosti o systému certifikace Fairtrade a hodnotách, které reprezentuje: spravedlivá odměna za práci, zákaz dětské a nucené práce, pěstování šetrné k životnímu prostředí.

Kampaň můžete šířit a sdílet na sociálních sítích **Facebook, Twitter, YouTube, Instagram**. Na speciálních odkazech webových stránek **CZ i SK** najdete podklady. Děkujeme.

LÍSKA

Zlínský kraj

Rozesílka LÍSKY 1/2022

strana 2

CENA za přínos EVVO ve Zlínském kraji za rok 2021

SEZNAM NOMINACÍ

Všem uvedeným osobnostem i organizacím upřímně blahopřejeme. Po novém roce vám zašleme DIPLOMY s poukázkou na fairtradovou či knižní odměnu v Lisce.

kategorie

jméno a příjmení

organizace

1. osobnost EVVO Zlínského kraje 2021

Radka Brtišová Envicentrum Vysoké Pole

2. ředitel školy / manažer nevládní neziskové organizace

Livie Popesková MŠ Sokolská Zlín

Veronika Kršáková MŠ Ublo

Ivana Petřů MŠ Vizovice

3. koordinátor EVVO, pedagog, lektor

Karolína Mikulcová Gymnázium Valašské Meziříčí /
lektor Lísky

Hana Žemlová Mateřská škola Zlín, Sokolská 3961,
příspěvková organizace

Markéta Vlčková ZŠ Želechovice

Irena Pořízková ZŠ a MŠ Větrná, Uherské Hradiště

Pavla Vičíková ZŠ Vsetín, Ohrada

Jitka Bordovská ZŠ Horní Bečva

Ivana Garajová MŠ Primátora Hájka, Uh. Brod

Gabriela Řádková ZŠ a MŠ Větrná, Uherské Hradiště

4. pracovník/dobrovolník neziskové organizace

Martin Fila KOSENKA Val. Klobouky

5. veřejná správa / politik

Alena Šuráňová Městský úřad Slavičín

6. žák základní/střední školy

Jakub Vyškovský Masarykovo gymnázium Vsetín

Kristýna Kocurková Masarykovo gymnázium Vsetín

7. podnikatelský sektor

Fér Kaffé Veronica Centrum Veronica Hostětín

Amélie Janíková architekt/Můj první zápisník

8. škola, školské zařízení / nevládní nezisková organizace

ZŠ Vsetín, Ohrada

9. projekt/aktivita/program v oblasti EVVO

Interaktivní výstavy SVČ Klubko Staré Město

10. objev roku v EVVO ve Zlínském kraji

Tereza Barvíková koordinátor MA21 město Vsetín

I/2 Pozvánky na akce, osvětové kampaně

■ NaZemi otevírá akreditovaný kurz Kritické myšlení a globální témata pro pedagogy a pedagožky.

Kurzem provedou Eliška Pampeliška Hanzlová a Eva Dajda Malirova, 80 hodin.

Přihlašování je otevřené do 12. ledna. shorturl.at/mpxzB

www.nazemi.cz/cs/otvirame-12-rocnik-kurzu-kriticke-mysleni-globalni-temata-prihlasky-do-12-ledna

■ JAK UČIT O KLIMATICKÉ ZMĚNĚ?

Online kurz zdarma pro pedagogy s ověřenými zdroji od klimatických odborníků:

<https://kurz-klimazmena.clovekvtisni.cz/>

Více na: kurz-klimazmena.clovekvtisni.cz/

Rodinné centrum
Heřmánek
...jako doma

ŘEŠENÍ KONFLIKTŮ NENÁSILNĚ

Mgr. Helena Nováčková
Lipka – školské zařízení pro environmentální vzdělávání

I konflikty se dají řešit, když víme, jak na to
ČTVRTEK 20.1. 2022/17.00 - 18.30
ONLINE

Přihlášení prostřednictvím registračního formuláře do úterý 18.1.2022.
www.rc-hermanek.cz

■ Ptačí hodinka 2022 – sčítám ptáky na krmítku

Ptačí hodinka
7.-9. ledna 2022

Sčítáme ptáky na krmítku!
ptacihodinka.cz

ČSO
Partneři:
plastika
Zahrada
Venkova

Plakát ke stažení, <https://bit.ly/2J9MZnZ>

Další materiály najdete na webu

<https://ptacihodinka.birdlife.cz/ke-stazeni/>

Co je Ptačí hodinka

Od ledna 2019 probíhá pod hlavičkou České společnosti ornitologické (ČSO) každoroční sčítání ptáků (nejen) na krmítkách. Program nazvaný Ptačí hodinka je určený všem zájemcům o přírodu a ptačí dění v jejich okolí. Ačkoli se jedná o vědecký výzkum, zúčastnit se může úplně každý bez předchozích zkušeností, více v sekci Jak se zapojit.

Podobně sčítají ptáky stovky tisíc lidí v USA, Velké Británii, Irsku, Nizozemsku, Rakousku, Německu a v dalších zemích.

<https://ptacihodinka.birdlife.cz/o-projektu/#/observe>

LÍSKA

Zlínský kraj

Rozesílka LÍSKY 1/2022

strana 3

I/3 Zprávy z webu a tisku

Rozhovor s půdním biologem Ladislavem Mikem

Zabýváte se půdní biologii, živočichy, o kterých většina z nás ani neví, že existují. Co vás na tom přitahuje?

Nejvíc možná právě to, že o půdním životě stále ještě spoustu věcí nevíme. Dostal jsem se k tomu vlastně oklikou, mojí představou byla dráha entomologa. Coby žák a student jsem sbíral brouky, zejména tedy krasce (Buprestidae), a chtěl jsem se jim věnovat i profesionálně. Po studiích na přírodovědě v Praze se však ukázalo, že není jednoduché takové zaměstnání sehnat. Dostal jsem ale nabídku věnovat se půdní biologii zemědělských půd, a z několika možných jsem si nakonec vybral skupinu půdních roztočů pancířníků (Oribatida), protože mi připadali nejpodobnější broukům. A ukázalo se, že jsem udělal dobře. Pancířníci žijí opravdu prakticky všude, jde o skupinu druhově velmi bohatou, skvělou pro účely bioindikace, využitelnou v oblasti ekologie obnovy. Navíc se v ní stále ještě objevují nové, nepopsané druhy a zůstává obrovský prostor i v ostatních oblastech jejich studia. Jejich život i role v ekosystému jsou fascinující a fakt, že o tom ví tak málo lidí, je vlastně překvapivý. A to mě láká také – celý svět půdních rozkladačů, organismů, na kterých závisí prakticky všechny ekosystémy, přiblížit co nejširší veřejnosti a najít další zájemce o jejich studium.

Proč je důležité znát zákonitosti života v půdě?

Všichni tak nějak tušíme, že půda je základ. Bez půdy nebude les ani louka, nedopěstujeme potravu pro sebe či krmení pro zvířata. V celé historii byla půda tím, o co se bojovalo a co znamenalo moc i prosperitu. Zdálo by se tedy, že si půdy budeme vážit a budeme ji chránit. Co ale ve skutečnosti pozorujeme, je často opak. Spousty půd jsme zamořili toxickými spady, chemikáliemi či odpadem. Stav i těch nejlepších půd se zhoršuje, narůstá míra jejich degradace a stále víc cítíme důsledky: půda neudrží vodu, podléhá erozi, ztrácí živiny. A v poslední době začíná ztrácet i uhlík, který dlouhodobě akumulovala. To všechno navíc způsobuje dramatické zhoršení podmínek pro přežití půdních organismů a následnou ztrátu půdní biodiverzity. Když si uvědomíme, že v půdě je určité alespoň třetina, ale spíš ještě větší podíl veškeré terestrické biodiverzity a že prakticky v jakémkoliv ekosystému je jeho půdní či na půdu vázaná složka druhově nejpestřejší, je zřejmé, že zde máme velký problém. Tato pestrost navíc není samoučelná, půda zajišťuje zcela zásadní ekosystémové služby a bez co nejpodrobnější znalosti jejich zákonitostí a vztahů mezi aktéry nedokážeme rozklíčovat nejen to, jak jsou tyto služby zabezpečovány, ale ani jak je případně „opravit“ či vrátit do poškozených ekosystémů.

Celý rozhovor na www.casopis.ochranaprirody.cz/rozhovor/rozhovor-s-pudnim-biologem-ladislavem-mikem/

I/4 Zdroje a grantové výzvy

ERASMUS plus roste

Nabízí teď mnohem více možností. Můžete tak získat zkušenosti ze světa, i když třeba nejste student nebo nemáte čas někam jezdit.

Více na <https://www.erasmusroste.cz>

Operační program Jan Amos Komenský (OP JAK) byl

dne 20. prosince jako první český operační program pro programové období 2021-2027 předložen ke schválení Evropské komisi. Oficiálně tak došlo k zahájení tzv. formálního dialogu, na jehož konci bude schválený OP JAK, který podpoří oblasti vzdělávání, výzkumu a vývoje přibližně 90 mld. Kč.

<https://opjak.cz>

Poslední grantová výzva programu Active Citizens Fund

Vyhlašovatel Nadace Open Society Fund Praha

<http://nno.ecn.cz/index.stm?x=2744681&apc=nF2xx1-->

Výzva Základní granty

Vyhlašovatel Nadace Open Society Fund Praha

<http://nno.ecn.cz/index.stm?x=2763605&apc=nF2xx1-->

Podějte si žádost o grant u Nadace Partnerství

Máte chuť udělat něco pro místo, kde žijete? Aktuální nabídku grantů sledujte na www.nadacepartnerstvi.cz/granty

Vyhlášení výzvy NPŽP č. 4/2021: Výsadba stromů – individuální projekty

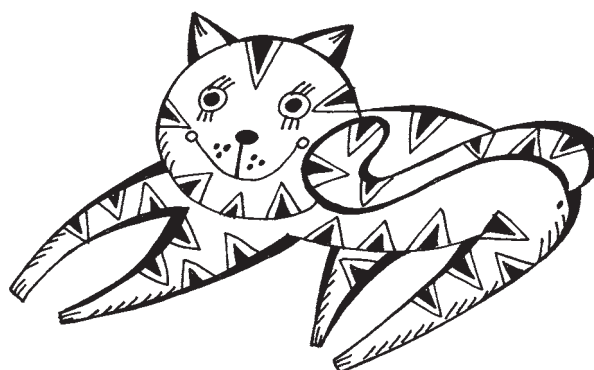
Vyhlašovatel Ministerstvo životního prostředí ČR

<http://nno.ecn.cz/index.stm?x=2730003&apc=nF2xx1-->

Vyhlášení výzvy NPŽP č. 5/2021: Výsadba stromů – grantové schéma

Vyhlašovatel Ministerstvo životního prostředí ČR

<http://nno.ecn.cz/index.stm?x=2730004&apc=nF2xx1-->

■ Krmíte labutě či ptáčky na zahradě? Na pečivo zapomeňte!

Venku pomalu přituhuje a koruny stromů i zem alespoň občas překrývá sněhová peřina. Venku žijící zvířata mají kvůli tomu těžší přístup k potravě, kterou ale zoufale potřebují, aby chladné měsíce přežili. Mezi ohrožené patří i ptáci, do jejichž přikrmování se pouští spousta lidí. Na co si přitom dát pozor?

Spousta ptačích druhů odlétá na zimu do jižnějších oblastí s mnohem větším výběrem potravy. Těm, co zůstávají v našich končinách, komplikují získávání potravy krátké dny, zmrzlá půda, sníh i to, že se hmyz před chladem schoval do nejrůznějších škvír a hmyzích hotelů. Sehnat tolik jídla, aby si vytvořili dostatek tukových zásob a zimu zvládli, je pro spoustu z nich náročný úkol, jímž tráví drtivou část dne.

Pamatujte na to, že pečivo byste měli nechat doma. Klasické rohlíky a chléb sice ptáky rychle zasytí, nedodají jim ale téměř žádné živiny a vitamíny. To často vede k podvýživě, u mláďat navíc hrozí vznik tělesných vad a nedostatečný vývin křídel. Kvůli v pečivu obsaženému kvásku, soli a různému koření ptáčkům hrozí také zažívací potíže a tvrdé pečivo jim může způsobit poranění jícnu.

Do jídelníčku ptáků nepatří ani cukroví nebo těstoviny. Před tím, než se jim rozhodnete připravit něco chutného do krmítka nebo než vyrazíte krmít labutě k zamrzlé řece, je dobré si zjistit, co jim prospívá a co by jim mohlo naopak uškodit.

Ptáčky přikrmujte od listopadu do března. Množství přidávané potravy přitom upravujte podle aktuálního počasí, více krmiva opeřencům nasypte během mrazů a když napadá hodně sněhu.

Ideální jsou slunečnicová semínka a drcená jádra oříšků, na nich si pochutnají všichni. Přisypat můžete trochu dýňových a lněných semínek i obilovin, třeba loupaný oves, pšenici a proso. Pro zpestření přidejte mák, některé ptáčky potěší i nastrohaná mrkev, čerstvá jablílčka či vařená rýže a brambory.

Krmítko nezapomeňte pravidelně čistit, aby se co nejvíce zabránilo možnému přenosu různých nakažlivých nemocí. Alespoň jednou za měsíc z něj všechno vysypte a vydezinfikujte ho octem smíchaným s vodou v poměru 1 : 1.

www.prozeny.cz/clanek/krmite-labute-ci-ptacky-na-zahrade-na-pecivo-zapomente-76834

■ Adaptačních opatření na klimatickou změnu

Byl vytvořen nový katalog dobrých příkladů adaptačních opatření na klimatickou změnu, vznikl pod hlavičkou soutěže Adapterra Awards. Katalog je doplněn infografikami adaptačních opatření ve městech a na budovách a nyní je již online ke stažení.

Pod pokličku adaptačních opatření můžete nakouknout také v sekci Databáze příkladů na webu.

Pokud byste měli tip na inspirativní řešení, jak se lépe vypořádat se změnou klimatu, přihlaste je příštím roce do soutěže, startuje už v lednu 2022.

Adapterra Awards a LIFE TreeCheck

Nadace Partnerství www.nadacepartnerstvi.cz

■ NADĚJE pro MOŘSKÉ ŽELVY

Děti jsou budoucnost světa a děti na Lembatě pouští želvy z bazénů a kádí do moře, kam patří!

Pomoci s efektivní ochranou můžete i vy, nenavštěvujte „záchranná“ centra, kde drží zdravé želvy v bazénech. Děkujeme! Pomoci se dá i z ČR - šiřte toto minutové animované video https://www.youtube.com/watch?v=DN3le3l_NSM, kde o problematice bazénů mluví Dan Bárta.

Děkujeme, www.morskezelvy.cz

■ O zeleném růstu a nerůstové společnosti

Tadeáš Žďárský

Názory na to, jak by měl vypadat rozvoj v 21. století v době klimatické krize se liší. Vlády a mezinárodní instituce jako Evropská unie nebo OSN rámuji tuto krizi jako ekonomickou příležitost pro tzv. zelený růst. Tadeáš Žďárský v přednášce vyvrací některé z mýtů růstové ideologie a zároveň představuje hnutí nerůstu, které v růstu nevidí řešení, ale považuje ho za jádro samotného problému. Jak by vypadala nerůstová ekonomika, která by naplňovala lidské potřeby a zároveň nepřekračovala planetární meze?

www.youtube.com/watch?v=VRVr2Jaf2eo

Prezentace k přednášce: www.slideshare.net/peoplecomm

NaZemi: www.nazemi.cz/cs

Odběr nerůstového newsletteru: https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSemipMS6gEa-c6AI_YyalG-Ztsj2CrXQaFjxOrmyhykSpRgdQ/viewform

II/2 Vzdělávání, programy a metodická podpora EVVO

Akreditované vzdělávací programy LÍSKY a členských organizací:

Pro školy a školská zařízení i neziskové organizace připravujeme akreditované vzdělávací programy, vč. ONLINE formy:

TÉMATA VZDĚLÁVACÍCH PROGRAMŮ:

- Studium k výkonu specializované činnosti v oblasti environmentální výchovy – školní koordinátor EVVO v MŠ, ZŠ, SŠ, SVČ.
- Rozšiřující studium pro školní koordinátory EVVO.
- EVVO v kostce.
- Učíme se venku.
- Učíme se s POLY (polytechnické vzdělávání) – MŠ, ŠD, SVČ.
- Formy a metody výuky k rozvoji přírodovědné gramotnosti (polytechnické vzdělávání).
- Badatelsky orientovaná výuka – ZŠ.
- Projektová a tematická výuka v EVVO – ZŠ, SŠ.
- Školní přírodní zahrada – plánování a budování, praktická péče o zahradu s dětmi, využití ve výuce, vč. proškolení týmu k využití nové zahrady či prvků.
- Ekologizace provozu školy v praxi.
- Výtvarné, rukodělné a řemeslné činnosti.
- Osobnostně sociální rozvoj pedagogů.
- Lektorské dovednosti.
- Tematická exkurze za příklady dobré praxe (přírodní zahrada, farma, polytechnika apod.).

Pro neziskové organizace nabízíme workshopy a konzultace:

- strategické plánování
- práce s veřejností, s médii, prezentační dovednosti, marketing
- facilitace malých skupin a plánování
- lektorské dovednosti
- tematické exkurze za příklady dobré praxe

Akci zajistíme i na míru pro skupiny pedagogů z jedné či více škol, např. v rámci projektu MAPII. Pro účastníky vzdělávání nabízíme i metodiky, pomůcky a další materiály.

INFORMACE A PŘIHLÁŠKY: infoevvo@seznam.cz

V LÍSCĚ Vám poradíme:

- Jak se zapojit do zajímavých projektů pro školu či organizaci.
- Jaká je nabídka vzdělávacích programů v našem regionu i mimo něj. Připravíme či vyhledáme pro vás vzdělávací program na míru.
- Jaká je nabídka regionálních osvětových akcí, kampaní, soutěží a jak se do nich zapojit.
- Kde získat finanční zdroje.

Zajistíme konzultace k tématům:

- strategické plánování,
- komunitní rozvoj, facilitace veřejných setkání,
- příprava a zpracování projektové žádosti na získání finančních zdrojů, vč. tzv. „ŠABLON“,
- realizace konkrétních akcí a programů pro různé cílové skupiny, vč. aktivit do tzv. „ŠABLON“ či implementaci Místních akčních plánů rozvoje vzdělávání,
- **přírodní zahrada** – plánování, podíl na zpracování projektové dokumentace, vč. architektonických návrhů, výběr prvků, didaktické využití pro aktivity s dětmi, proškolení pedagogů apod.,
- zelené úřadování.

Kontakt: 605 806 840, infoevvo@seznam.cz

Programy a služby LÍSKY a dalších organizací pro školy a školská zařízení, neziskové organizace na podporu EVVO v regionu

■ **Knihovna LÍSKY:** publikace a metodiky z oblasti EVVO, pedagogiky a didaktiky, lektorských dovedností, řízení neziskových organizací, volnočasových aktivit, ochrany přírody a krajiny i z dalších oblastí. **Výpůjční doba v otvíracích hodinách kanceláře LÍSKY,** www.liska-evvo.cz/doc/knihovna

■ Školám s trvalejším zájmem o environmentální výchovu doporučujeme zapojení do **sítě MRKEV** (základní a střední školy) a **sítě Mrkvička** (mateřské školy). Veškeré informace o podmínkách registrace naleznete na: www.pavucina-sev.cz, sekce Pro školy. Krajským koordinátorem ve Zlínském kraji je **ALCEDO** – středisko volného času Vsetín, zde získáte další informace, alcedo@alcedovsetin.cz

■ LÍSKA, z.s.,

www.liska-evvo.cz

Financování možné i z tzv. „ŠABLON“.

INFORMACE:

infoevvo@seznam.cz, 605 806 840**VÝUKOVÉ PROGRAMY LÍSKY
PRO MATEŘSKÉ A ZÁKLADNÍ ŠKOLY,
ŠKOLNÍ DRUŽINY****Z farmy na náš stůl, aneb zdravě hrajě
o původu a zpracování potravin**

Ve dvouhodinovém programu se děti prostřednictvím velké deskové hry seznámí s důležitými pravidly při přípravě a skladování potravin a připraví si zdravou svačinku.

Místo konání: třída s přístupem k vodě (mytí rukou, nádoby)

Doporučeno: I. stupeň ZŠ (1.–3. ročník), ŠD

Počet účastníků: 15–30

Rozsah: 2 hodiny

Po dohodě se školou lze připravit i jako projektový den.

**EXKURZE LÍSKY NA FARMY
A K REGIONÁLNÍM VÝROBCŮM**

Po vzájemné dohodě zahrnuje dopravu autobusem, komentovanou exkurzi, praktickou činnost, ochutnávku produktů a tematický výukový blok.

Místo konání: farma, dílna či provozovna výrobce s ohledem na dostupnost.

Doporučeno: I. i II. st. ZŠ, ŠD

Počet účastníků: 1–2 třídy

Rozsah: min. 90 minut + cesta tam a zpět

Cenu stanovíme po upřesnění programu a trasy exkurze, v návaznosti na počet žáků.

Vhodné i jako projektový den mimo školu v rámci tzv. ŠABLON II a III.

**PROGRAM S LÍSKOU PRO ŠKOLU
V PŘÍRODĚ, ADAPTAČNÍ POBYT ČI
ŠKOLNÍ VÝLET**

Po vzájemné dohodě zahrnuje:

- farmářskou stezku – farmářský den,
- stezku objevování přírody – Učíme se venku,
- tematický výukový program, např. VODA – život v každé kapce, Odkud se bere jídlo, Můj den na farmě, Z farmy na náš stůl, Učíme se s POLY,
- terénní exkurze do okolní přírody či na farmu,
- další témata dle potřeby MŠ či ZŠ.

Rozsah programu přizpůsobíme plánu školy.

Cenu stanovíme po upřesnění programu, v návaznosti na počet žáků.

PROJEKTOVÉ DNY S LÍSKOU PRO MŠ, ZŠ A ŠDwww.liska-evvo.cz/doc/projektove-dny

Tematický projektový den ve škole i mimo ni na podporu projektové výuky. Přispívá k rozvoji osobních a sociálních kompetencí dětí a žáků.

Zaměření projektové výuky:

- regionální vlastivěda, interpretace místního dědictví,
- regionální udržitelná ekonomika (zemědělství, řemesla) – doporučujeme Školní farmářský den,
- polytechnika, přírodovědná gramotnost (zahradá, voda, odkud se bere jídlo, učení venku, cíle udržitelného rozvoje),
- další dle potřeby MŠ či ZŠ.

Součástí programu je i dodání agendy dle individuální dohody mezi školou a Lískou.

Cenu stanovíme po upřesnění programu. Vhodné pro tzv. ŠABLONY II i III.

Školní farmářský den

Hlavními tématy celodenního projektového dne je zemědělství, původ jídla, význam sezónních a místních surovin pro přípravu pokrmů, zdravá výživa, zdravý životní styl, regionální produkty, podpora a rozvoj trhu a odbytu biopotravin, místní udržitelná ekonomika, potravinová soběstačnost a bezpečnost.

Dopolední část je zaměřena na vzájemné sdílení a učení („dětí – dětem“), odpolední část jako prezentace výstupů práce dětí rodičům a veřejnosti. Do obou částí programu jsou vloženy ukázky práce farmářů, potravinářských výrobců a řemeslníků.

Místo konání: venkovní areál školy, příp. obce

Doporučeno: ZŠ, příp. MŠ a ZŠ

Škola získá metodiku s příklady dobré praxe, metodickou podporu během přípravy i realizace. Domluvíme účast regionálních výrobců, zajistíme aktivity do programu i propagaci.

VODA – život v každé kapce

Zvýšení znalostí a dovedností v oblasti hospodaření s vodou, příčiny a dopady ohrožení vody, spotřebitelské chování a zodpovědné hospodaření s vodou.

Pedagog získá metodiku a pracovní listy pro práci s žáky před a po výukovém programu, v souladu s projektovou výukou. **K zapůjčení (za manipulační poplatek) je sada pomůcek pro terénní pozorování u vody.**

6. ročník: CESTA VODY • 7. ročník: VODA V KRAJINĚ • 8. ročník: SPOTŘEBA VODY

Místo konání: učebna, laboratoř

Doporučeno: II. stupeň ZŠ a víceletých gymnázií • **Počet účastníků:** třída

Rozsah: min. 1 hodina + domácí práce žáků před výukovým programem (VP), VP (min. 1 vyučovací hodina) s lektorem, aktivní práce žáků po VP.

Učíme se s POLY**Učíme se venku**

Rozvoj přírodovědné gramotnosti a polytechnických znalostí a dovedností – objevování a pozorování pestré přírody kolem nás.

Společný motivační úvod, 4 a více stanovišť s úkoly (hmyz, ptáci, stromy, semínka, půda, voda, tvary, příběhy jídla, tvoření, řemesla atd.), hodnocení.

Místo konání: zahrada, venkovní areál školy

Doporučeno: MŠ, I. st. ZŠ, ŠD • **Počet účastníků:** do 60 dětí

Rozsah: 4 vyučovací hodiny (4 x 45 minut)

Denní a pobytové výukové programy, projektové dny a exkurze pro školy připravují:

- **ALCEDO – středisko volného času Vsetín**
www.alcedovsetin.cz
- **Centrum ekologické výchovy Žabka při SVČ Klubko Staré Město,**
www.cevzabka.xf.cz/vp.html
- **Centrum Veronica Hostětín,**
www.hostetin.veronica.cz/skoly
- **Dům dětí a mládeže ASTRA Zlín**
[www.ddmastra.cz/výukové programy](http://www.ddmastra.cz/vyukove-programy)
- **Envicentrum Pro krajinu Vysoké Pole,**
www.prokrajinu.eu
- **Muzeum regionu Valašsko, p.o., Vsetín,**
www.muzeumvalasko.cz
Hvězdárna Vsetín
www.hvezdarna-vsetin.cz
- **Park ROCHUS, o.p.s., Uherské Hradiště,**
www.parkrochus.cz
www.skanzenrochus.cz
- **Přírodovědné centrum Trnka při DDM Šikula Uherské Hradiště,**
www.ddmsikula.cz
- **Vzdělávací a informační středisko Bílé Karpaty, Veselí nad Moravou,**
www.bilekarpaty.cz/vis

II/5 Škola pro udržitelný život

Škola pro udržitelný život v roce 2021–2022

Je škola, která aktivně mění své okolí, pomáhá žákům vytvářet si vztah k místu, dává žákům slovo, připravuje je na skutečný život, je otevřená komunitě a mění svět k lepšímu.

Představujete si takto svoji školu? Každá základní nebo střední škola se může stát Školou pro udržitelný život!

Žáci těchto škol spolu s dalšími partnery z obce přemýšlí o tom, co mohou udělat pro rozvoj své obce nebo okolí školy. Spolu pak postupně realizují navržené změny a tím mění k lepšímu místo, kde žijí a učí se (naplňují **místní Agendu 21**).

Vše se děje s ohledem na udržitelný rozvoj místa i světa a je tak praktickým příkladem naplňování **Cílů udržitelného rozvoje 2015–2030** (Sustainable Development Goals – SDGs) a **Strategického rámce České republiky 2030** na místní úrovni.

Ve Zlínském kraji je do programu zapojena ZŠ Rožnov p.R., Videčská a ZŠ Huslenky.

www.skolaprozivot.cz

Ministerstvo životního prostředí

Tento projekt je spolufinancován
Státním fondem životního prostředí ČR
na základě rozhodnutí ministra životního prostředí.
www.mzp.cz www.stfp.cz

II/4 Projekty pro školy, soutěže

- **Badatelsky orientované vyučování,**
<http://badatele.cz/cz>
- **Fairtradová škola**
www.fairtradovamesta.cz/o_fairtradovych_mestech/skoly

- **Globální rozvojové vzdělávání,**
www.globalnirozvojovovzdelavani.cz
- **GLOBE – dlouhodobý vzdělávací program,**
<https://globe-czech.cz/cz>
- **Jeden svět na školách (mediální vzdělávání),**
www.jsns.cz
- **Mezinárodní program Ekoškola,**
<https://ekoskola.cz/cz>
- **Odpovědná škola**
www.spolecenskaodpovednostfirem.cz/odpovednaskola
- **Skutečně zdravá škola,**
www.skutecnezdravaskola.cz
- **Světová škola,**
www.svetovaskola.cz
- **Škola pro udržitelný život,**
www.skolaprozivot.cz
- **Učíme se venku**
www.ucimesevenku.cz
- **Žakovské parlamenty,**
www.skolaprodemokracii.cz

Přehled soutěží najdete na

www.liska-evvo.cz/doc/volny-cas

- **Klimatická soutěž CO2 liga.**
Celoroční program o ochraně klimatu pro 2. stupeň ZŠ/ŠŠ.
www.CO2liga.cz

Spojujeme učitele, rodiče i odborníky. Chceme, aby se každé dítě v ČR rozvíjelo zdravě díky tomu, že si hraje a že se učí v podnětném prostředí venku.

Výuka venku, v přímém kontaktu s přírodou a se světem, přináší dětem mnoho výhod, což jednoznačně potvrzuje praktická zkušenost ze škol i odborný výzkum.

Učení venku je názornější, zlepšují se vzdělávací výsledky, roste motivace dětí k učení, posiluje se jejich zdraví.

Na webu www.ucimesevenku.cz poznajte 7 dobrých důvodů:

PROČ se učit s dětmi venku.

Inspirujte se, CO a JAK učit venku v různých předmětech.

Seznamte se s učiteli a řediteli, kteří venku učí.

Zjistěte, jaké pomůcky není třeba kupovat.

Vyzkoušejte osvědčené aktivity pro učení venku. Přijďte na seminář.

Staňte se součástí i uzavřené skupiny **UČÍME se VENKU na facebooku!**

Sdílejte na webu či na facebooku také vaše příběhy a zkušenosti.

Doporučte tyto stránky přátelům a kolegům.

SEZNAM NEJLEKČÍ NA CELÝ ROK

<https://ucimesevenku.cz/lekce-ktere-vas-vytahnou-ven/>

METODIKY UČÍME se VENKU

www.chaloupky.cz/ucime-se-venku/

Novinka pro mrazivé dny

FYZIKA VENKU

<https://ucimesevenku.cz/fyzika/>

Prohlédněte si 33 videí v 7 tématech: MECHANIKA, FYZIKA NA ZAHRADĚ, OPTIKA, AKUSTIKA, KŘIVKY, HYDRODYNAMIKA a TERMODYNAMIKA. Video vznikla díky skvělému týmu Tomáš Krásenský a Martin Kříž.

Sdílejte své zážitky, nápady i otázky ve fb skupině Učíme se a hrajeme si venku nebo na tym@ucimesevenku.cz

Učíme se venku s LÍSKOU

Vytvořili jsme 4 nové programy Učíme se venku s LÍSKOU pro MŠ, ŠD, I. stupeň ZŠ a SVČ. Programy je možné využít jako projektový den.

Pro pedagogy jsme vydali novou metodiku Učíme se v zahradě s Ťapkou a Větvíčkou - obsahuje náměty na celoroční činnost s dětmi ve věku 4-8 let nejen v zahradě.

Hrazeno v rámci projektu Ministerstva životního prostředí 2021.

7 DŮVODŮ, PROČ UČIT VENKU

1. Děti učení venku baví

Učení venku je názorné, třírozměrné a pestré. Přináší mnoho nových podnětů nejen pro naše smysly, ale i pro naše myšlení.

2. Zvyšuje zájem o učení

Spojení se skutečným světem přináší pocit smysluplnosti učení. Roste pocit uspokojení z vlastního učení. Snižuje se počet absencí.

3. Zlepšuje vzdělávací výsledky

Co se naučíme skrze zážitky venku, se v mozku ukládá hlouběji a snadněji se vybavuje. Kontakt s přírodou zlepšuje pozornost a soustředění.

4. Podporuje zdraví dětí

Pobyt a pohyb venku snižuje nadváhu a obezitu, zlepšuje fungování imunitního systému a snižuje počet nemocí.

5. Děti i učitelé jsou spokojenější

Kontakt s přírodou významně přispívá k duševnímu zdraví a pohodě. Snižuje stres, úzkosti a deprese.

6. Posiluje vztahy mezi dětmi i s učiteli

Venku děti rozvíjí nejen své znalosti, ale současně i emoční a sociální inteligenci. Snižují se důvody ke vzniku agresivity a násilí.

7. Učit venku je přirozené

Děti se učily venku více než 99% lidské historie. Jsou na to připravené.

II/7 Tipy na publikace, časopisy, učební pomůcky a další pomocníky

Publikace z edice LÍSKY Oříšek

■ Jak učit POLY.

Podpora rozmanitých forem a metod výuky k rozvoji přírodovědné gramotnosti v MŠ (polytechnické vzdělávání, EVVO).

Průvodkyní programu je skřítková holčička POLY, která vás provede tématy **voda, země, vzduch, slunce a zahrada**. Připraven je akreditovaný vzdělávací program pro pedagogy, projektový den pro MŠ či ŠD, metodické a pracovní listy s náměty a návody na praktické aktivity, 5 sad pomůcek.

Informace a objednávky:
infoevvo@seznam.cz, 605 806 840
www.liska-evvo.cz/doc/jak-ucit-poly-6

Publikace DDM Šíkula Uherské Hradiště, zdarma ke stažení na <http://ddmsikula.cz/index.php/1936-2/>

■ **V novém čísle čtvrtletníku Mrkvička** se dovíte, jak se v běžné státní mateřské škole Pampeliška v Pardubicích podařilo zavést jeden den v týdnu jako venkovní ve stylu lesních MŠ – své zkušenosti sdílí Kateřina Sotonová. Dál zjistíte, jak se poznává planeta Země s Človíčkem, jak ve vesnické mateřské škole využít les hned za humny, co se dá naučit na školní farmě. Hrátky s ledem, ledové pokusy a tvoření s mrazem – další pokračování venkovních námětů Veroniky Peslerové! Lenka Hronešová dává k dobru metodicky vymakaný tematický celek Stromy pro život. Prostřednictvím prožitkových a badatelských aktivit seznamuje předškoláky a mladší školní děti se stromem jako živým organismem a srozumitelnou formou informuje o významu stromu pro přírodu i život člověka. Rozhovor tentokrát poskytla Dagmar Dubnická z MŠ v Horní Lidči.

www.pavucina-sev.cz/.../71-PROGRAMY.../index.htm

■ **Ptačí hodinka 2022.** Materiály určené pro školní děti najdete na

<https://ptacihodinka.birdlife.cz/pro-skoly/>

Plakát v tiskové kvalitě pod odkazem <https://bit.ly/3mbzl28>

■ **Předat dětem, co je k žití.** 30 rozhovorů – 30 let Sedmé generace Socioložky Hana Librová a Jiřina Šiklová, filosofové Erazim Kohák a Václav Bělohradský, ekologové Bedřich Moldan a Mojmír Vlašín, psychiatr Stanislav Grof, terapeutka Naomi Aldort, ochránář rysů Ludvík Kunc, ekologičtí aktivisté Satish Kumar a Vandana Shiva, výtvarník Vladimír Kokolia, hudebník Petr Váša, lesní expert Jaromír Bláha, katolický intelektuál Tomáš Halík – ti všichni a mnozí další se setkávají v knize rozhovorů, které vyšly za prvních 30 let existence časopisu Sedmá generace.

Dobové rozhovory jsou v knižním vydání doplněny novými informacemi jak o zpovídáných osobnostech, tak o probíraných tématech. Kniha tak může sloužit jako svěbytný průvodce společenským, environmentálním či politickým vývojem po roce 1989.

<https://sedmagenerace.cz/30let/>

■ **Skřítek Kompostík a jeho kamarádi, Miluška Štefanová**

Příběhy z jedné zahrady, 1. a 2. díl, nakl. Pointa

■ **Jděte VEN,** inspirativní náměty pro pobyt venku

www.jdeteven.cz

Nabídka interaktivních výstav ze Střediska volného času Klubko Staré Město

www.cevzabka.xf.cz/interaktivni_vystavy.html

Pestrost ptačího světa – www.cevzabka.xf.cz/ptaci_svet.html

Bez vody není život – www.cevzabka.xf.cz/voda.html

Příroda a ekologie ve městě – www.cevzabka.xf.cz/priroda_mesto.html

Život s hmyzem – www.cevzabka.xf.cz/hmyz.html

Krajina v proměnách – www.cevzabka.xf.cz/krajina.html

II/8 Tipy na výlety, exkurze, výstavy

■ Muzeum v přírodě Rochus,

www.skanzenrochus.cz

■ Muzeum regionu Valašsko,

www.muzeumvalassko.cz

■ 14115 Baťův institut Zlín,

www.14-15.cz

■ Muzeum Jihovýchodní Moravy ve Zlíně,

www.muzeum-zlin.cz

■ Valašské muzeum Rožnov p. R.,

Valašský rok, www.vmp.cz

■ Informační centrum Velké Karlovice,

www.velkekarlovice.cz/informacni-centrum

■ Zvonice Soláň,

<https://www.zvonice.eu/>

CÍLE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

Kdo ušil naše tričko? Kdo vypěstoval kávu, kterou pijeme? Kdo nakupuje české zbraně? Kdo prodává v obchodu dole na rohu? Kam mizí naše odpady? Kdy vás naposledy požádal na ulici někdo o peníze? Proč se potýkáme s čím dál tím většími suchy a hrozivějšími povodněmi? Pokud si na tyto otázky odpovíme, zjistíme, že náš svět je propojený víc, než si myslíme.

Více než kdy dřív tak platí citát Johna Donneho, který již v roce 1624 pronesl, že "Žádný člověk není ostrov sám pro sebe". Z toho pro nás vyplývají nejen nové příležitosti, ale i výzvy.

Proto se téměř všechny státy světa, zástupci občanské společnosti, podnikatelské sféry, akademické obce i občané ze všech kontinentů rozhodli najít cestu jak těmto výzvám, jež souvisejí s rozvojem našeho světa, společně čelit.

Výsledkem této snahy jsou Cíle udržitelného rozvoje. Jedná se o dokument schválený členskými státy OSN.

Jednotlivé cíle naznačují oblasti a ukazují směry, kterými bychom se měli v následujících 15 letech vydat, pokud chceme přispět k rozvoji, který nebude probíhat na úkor společnosti ani přírody. Takovému rozvoji, který naplní potřeby současné generace bez toho, aniž by ohrozil životní podmínky generací dalších. Dokument obsahuje 17 cílů, kterých by mělo být dosaženo do roku 2030.

Konkrétní seznam všech cílů je a jejich podrobný popis naleznete v levém sloupci pod čísly jednotlivých cílů a na webových stránkách Informačního centra OSN. Pod každým cílem naleznete kromě nejdůležitějších informací a zajímavostí také tematický Metodický balíček www.osn.cz/osn/hlavni-temata/sdgs/, který je určen především pedagogům pro práci s tématem ve výuce.

Cíle se věnují těmto tématům:

Globální rozvojové vzdělávání

Globální rozvojové vzdělávání je celoživotní vzdělávací proces, který vede k porozumění ekonomických, sociálních, politických, environmentálních a kulturních procesů, které čím dál více ovlivňují životy lidí v globalizovaném světě. Rozvíjí dovednosti a podporuje vytváření hodnot a postojů tak, aby lidé byli schopni a ochotni aktivně se podílet na řešení lokálních a globálních problémů. (definice dle Národní strategie)

Globální rozvojové vzdělávání směřuje k přijetí zodpovědnosti za vytváření světa, kde mají všichni lidé možnost žít důstojný život.

HLAVNÍ TÉMATA GRV:

Globalizace a vzájemná závislost jednotlivých částí světa

- ekonomická globalizace včetně světového obchodu a etického spotřebitelství,
- kulturní, sociální a politická globalizace,
- migrace ve světě,
- mezinárodní instituce

Lidská práva

- základní lidská práva,
- dětská práva a práva seniorů,
- rovné příležitosti a tolerance k jinakosti,
- demokracie a dobré vládnutí,
- rovnost mužů a žen

Globální výzvy

- odstranění chudoby a nerovnosti,
- vyšší míra vzdělanosti,
- zdraví obyvatel,
- potravinové zabezpečení,
- přístup k nezávadné/pitné vodě,
- životní prostředí a klimatické změny,
- populační růst,
- mírová řešení konfliktů,
- odstranění digitální nerovnosti

Humanitární pomoc a rozvojová spolupráce

- rozvoj, jeho pojetí a kulturní podmíněnost,
- cíle udržitelného rozvoje,
- historie, motivy, principy humanitární pomoci a rozvojové spolupráce,
- aktéři mezinárodní humanitární pomoci a rozvojové spolupráce,
- aktivity České republiky a EU v oblasti humanitární pomoci a rozvojové spolupráce

Strategie GRV a osvěty o globálních souvislostech 2018–2030 ke stažení ZDE:

<https://arpok.cz/co-delame/globalni-rozvojove-vzdelavani/>

Možnosti zapojení škol najdete zde: <https://arpok.cz/pro-pedagogy>

Doporučené odkazy, videa a publikace

Cíle udržitelného rozvoje (SDGs)

17 Cílů udržitelného rozvoje (SDGs) představují program rozvoje na následujících 15 let (2015–2030) a navazuje na úspěšnou agendu Rozvojových cílů tisíciletí (MDGs). Více podrobných informací, studijní materiály, akční manuály a mnoho dalších zdrojů na ústřední stránce OSN k SDGs 17 Goals to Transform Our World. Najdete zde i odkazy na stahování ikon, publikací i filmů k SDGs v češtině.

www.osn.cz/osn/hlavni-temata/sdgs/

Největší lekce pro svět – jak se každý můžeme zapojit?

Organizace spojených národů vyhlásila 17 cílů udržitelného rozvoje, které musíme splnit do roku 2030. To však OSN nezvládne sama a potřebuje pomoc každého z nás. Jak se zapojit?

www.osn.cz/osn/hlavni-temata/sdgs/

www.youtube.com/watch?time_continue=73&v=bFWSFJTjP9E&feature=emb_logo

Co jsou to Cíle udržitelného rozvoje? Co je to udržitelný rozvoj?

A jak může pomoci každý z nás? Informační video vzdělávacího programu Opravdový svět, Adra, o.p.s. www.youtube.com/redirect?event=video

www.adra.cz/opravdovysvet

III/2 Přírodní zahrady

- **Jak na přírodní zahradu** poradí Ekologický institut Veronica www.veronica.cz/?id=418
- **Kde jsou přírodní zahrady v Česku:** www.veronica.cz/ekomapa#k=priroda_zahrady&r=cr
- **Ukázkovou přírodní zahradu a sad najdete v Centru Veronica Hostětín,** <http://hostetin.veronica.cz/ukazkova-prirodni-zahrada-sad>
- **Ekozahrady,** <http://barevnezahrady.cz/ekozahrady/>
- **Osivo vhodné pro přírodní zahradu** nakoupíte na webu www.permaseminka.cz, nebo <https://www.permaland.cz/>
- Na webu LÍSKY najdete **odkaz Jak na školní přírodní zahradu,** www.liska-evvo.cz/doc/jak-na-skolni-prirodni-zahradu
Poradíme vám, jak na školní zahradu krok za krokem: plánování, zpracování projektu, výběr správných prvků pro přírodní zahradu, úprava, využití pro výuku i volnočasové aktivity, vč. architektonických návrhů zkušených architektů, zapojení rodičů a dalších partnerů. Poskytneme či zapůjčíme publikace a pomůcky.
- **Časopis Školní zahrada.**
Prostřednictvím webu www.skolni-zahrada.cz můžete dostávat zdarma **časopis Školní zahrada**. V tištěné verzi vychází jako příloha časopisu Bedrník. Na webu najdete mimo jiné i interaktivní **mapu školních zahrad**, kam můžete přidat i tu vaši.
- **Semínkovna – sázej, sklízej, sdílej**
Tak jako se v knihovně půjčují knihy, semínkovna nabízí osivo do vaší zahrádky. Tak jako se do knihovny knihy po přečtení vracejí, tak i při sklizni vaší zeleniny myslíte na sdílení sklizených semínek v semínkovně...
Semínkovna = osivo ke sdílení
Iniciativa vznikla v ČR v roce 2015 na podporu svobodného sdílení osiva, semenaření a přírodního zahradničení. Vzorem jí byly francouzské Les Grainotheques a americké The Seedbanks.
Semínkovny, ať už je to skříňka, košíček, krabička ap., jsou místem, kde zahradníci mohou mezi sebou bezplatně sdílet osivo ze svých zahrádek. Osivo by mělo být výhradně v „Bio“ kvalitě, tedy nemořené a z chemicky neošetřovaných rostlin. Mělo by jít o výsledek domácího semenaření. Semínka jsou nabízena bezplatně v malých dávkách pouze pro osobní spotřebu.
<https://seminkovny.com/>
V našem regionu najdete Semínkovnu:
Základní škola Vsetín, Rokytnice
Kontakt: Semínkovna, ZŠ Vsetín, Rokytnice 436, 755 01 Vsetín
e-mail: seminkovnavsetin@centrum.cz
Centrum Veronica Hostětín
Kontakt: Centrum Veronica Hostětín, č.p. 86, 687 71 Hostětín
www.hostetin.veronica.cz
Semínkovna Zlín
Family Pointu Zlín na třídě Tomáše Bati 204 (bývalá Knihovna Františka Bartoše).
www.facebook.com/groups/SeminkovnaZlin/

III/3 Zelené okénko

Zelené úřadování

Zkrácený název pro environmentálně příznivé chování institucí financovaných z veřejných prostředků, jako jsou např. obecní, městské či krajské úřady, školy, domy s pečovatelskou službou. Zahrnuje systémová opatření zaměřená zejména na provoz a chování (např. oboustranný tisk dokumentů, zatahování žaluzií na noc) a nakupování.
Více na www.veronica.cz

Zelené nakupování

Způsob nákupu či zásobování, při kterém je brán ohled na dopad vybraného zboží a služeb na životní prostředí. Vybírají se produkty, jejichž negativní dopad na životní prostředí je co nejnižší. Kritéria, která se při tom berou v úvahu, jsou například recyklovatelnost, biologická rozložitelnost, materiální a energetická náročnost výroby, zdravotní nezávadnost, transportní vzdálenost od výrobce ke spotřebiteli atd.

Více na www.veronica.cz či www.umenivybirat.cz

III/4 Místní produkty, biopotraviny

- Lískový web www.poctivevyrobene.cz
- **Regionální značky** www.regionalni-znacky.cz
- **Kam ve Zlínském kraji pro regionální výrobky – váš rozcestník pro nákupy regionálních výrobků.** Najdete zde přehled téměř 300 farmářů a výrobců ze Zlínského kraje seskupených podle jednotlivých kategorií (mléko, maso, vejce, pečivo, ovoce, zelenina, potravinové doplňky aj.), ale také seznam tradičních řemeslníků, držitelů regionálních značek.
www.vyrobkyzkraje.cz
- Informační středisko pro rozvoj Moravských Kopanic, o.p.s. se sídlem ve Starém Hrozenkově má na svém webu **Tržnici regionální ekologické produkce ekofarem a výrobců biopotravin Zlínského kraje a Hodonínska.**
NOVÝ REGIONÁLNÍ KATALOG BIOPOTRAVIN A EKOLOGICKÉHO ZEMĚDĚLSTVÍ PRO SPOTŘEBITELE „Kam pro bio ve Zlínském kraji a na Hodonínsku“
www.iskopanice.cz
- **Mapa českých biopotravin,** <https://kde.lovime.bio/>

Systém Fairtrade a známka FAIRTRADE

Známka FAIRTRADE označuje výrobky, které splňují sociální, ekonomické a environmentální standardy nastavené mezinárodní organizací Fairtrade International. Zákazníky informuje o tom, že pěstitelé dostali za svou práci spravedlivou a stabilní výkupní cenu, která pokrývá náklady na udržitelné pěstování. Nákupem výrobků s označením FAIRTRADE tak zákazníci přispívají ke zlepšování životních podmínek drobných pěstitelů v zemích globálního Jihu (takzvaných rozvojových zemích). Kromě odpovídající výkupní ceny dostávají pěstitelé zapojení do systému Fairtrade ještě fairtradový příplatek, který mohou použít k investicím do rozvoje svých farem a svých komunit, a to na základě demokratického rozhodování členů komunity.

LÍSKA je

- členem pracovní skupiny pro **Fairtradové město Vsetín**,
- členem **Fairtrade Česko a Slovensko**,
<https://www.fairtrade-cesko.cz/#!>
- místním podporovatelem **Fairtrade**,
http://fairtradovamesta.cz/mistni_podporovatele

Fairtrade Česko a Slovensko, z.s.,

je platformou organizací občanské společnosti, které se zabývají etikou obchodu, globálním rozvojem, udržitelnou spotřebou, ochranou životního prostředí a lidských práv. Již od roku 2004 pracujeme na zvyšování informovanosti o principech a smyslu systému Fairtrade. V České republice a na Slovensku zastupujeme globální organizaci Fairtrade International, jsme garantem vysoké kvality a důvěryhodnosti ochranné známky FAIRTRADE. Monitorujeme český a slovenský trh s fairtradovými výrobky a podporou uvědomělé spotřeby napomáháme k tomu, aby se fairtradové výrobky v co nejvyšší míře dostávaly do obchodní sítě v ČR a na Slovensku. Vedle spolupráce s obchodníky působíme také na širokou veřejnost, a to prostřednictvím aktivit, na kterých se podílíme, jako jsou kampaně Fairtradová města, Fairtradové školy nebo happening Férová snídaně. Více na www.fairtrade-cesko.cz.

Fairtrade Česko a Slovensko přináší novinky ze světa Fairtrade

Dopady na pěstitele a situaci celkově sledujte na webových stránkách a sociálních sítích Fairtrade Česko a Slovensko <https://fairtrade-cesko.cz/>

Jak poznat fairtradové výrobky

Za fairtradové považujeme buď takové výrobky, které jsou označené certifikační známkou FAIRTRADE®, nebo výrobky (především řemeslné a textilní zboží), které pocházejí od členů Světové fairtradové organizace (WFTO), historicky starší součástí konceptu spravedlivého obchodu (fair trade).

Certifikační známka FAIRTRADE® označuje zboží, které bylo vyrobeno v souladu se standardy Fairtrade International

(www.fairtrade.net). Při jeho produkci tak byla v celém dodavatelském řetězci dodržena určitá sociální, environmentální i ekonomická kritéria, na což dohlíží nezávislá auditorská společnost FLOCERT.

Známka má několik variant. Klasická, v barevném provedení modro-zelená známka označuje takové výrobky, kde všechny suroviny výrobku, které jsou dostupné jako fairtradové, pocházejí od certifikovaných výrobců.

<https://fairtrade.cz/fairtrade/jak-poznat-fair-trade/>

Povědomí o Fairtrade

<https://fairtrade.cz/fairtrade/fakta-a-cisla/povedomi-o-fairtrade/>

Fairtradoví fanoušci

Díky vytvoření sítě fanoušků se dokážeme lépe propojit. Společně jsme silnější, můžeme se lépe zasazovat za zlepšení životních podmínek lidí ve světě, kteří pěstují naše oblíbené potraviny. Společně se snažíme zlepšit životy lidí v zemích globálního Jihu. Pro zanesení do mapy prosím vyplňte přihlášku. Přihlašujeme organizace a organizované skupiny, ne jednotlivce. Přihlásit můžete jakékoli nekomerční subjekty, třeba své rodinné centrum, muzeum, knihovnu, skautský oddíl nebo úřad.

Staňte se Fairtradovými fanoušky.

<https://fairtrade.cz/zapojte-se/fanousci/>

Pomáháme

LÍSKA pomáhá konkrétními počiny nebo upozorňuje na projekty a programy, které přinášejí pomoc potřebným. Vy můžete pomáhat s námi:

Korunka Luhačovice

Pomáhá nemocným a opuštěným dětem především ve Zlínském kraji a nejbližším okolí, www.korunkaluhačovice.cz

Dobry anděl

Nadační fond DOBRÝ ANDĚL pomáhá rodinám s dětmi, které postihla rakovina nebo jiné závažné onemocnění, www.dobryandel.cz

Čalantika – centrum pro vzdělávání a volný čas v Bangladéši

Vzdělávací centrum pro děti a jejich rodiny žijící ve slumu v bangladéském hlavním městě Dháka, <http://www.calantika.cz>

Člověk v tísni – Skutečná pomoc – Skutečný dárek

Pro více informací navštivte www.clovekvtisni.cz.

O pomoci v ČR se dozvíte na www.lepsiskolaprovsechny.cz

Koalice proti palmovému oleji

Nezávislá platforma organizací i jednotlivců, která usiluje o snížení celosvětové nadbytečné spotřeby palmového oleje. LÍSKA je členem. <http://www.stoppalmovemuoleji.cz/>

Chráíme mořské želvy

Nádherné tvory, žijící na Zemi více než 110 miliónů let. www.morskezelvy.cz

ZOO Zlín

www.zoozlin.eu/sponzorstvi/
<https://shop.zoozlin.eu/kategorie/2-darky>

LÍSKA, z.s.

Dolní náměstí 429
755 01 Vsetín

infoevvo@seznam.cz
www.liska-evvo.cz

Environmentální informační servis LÍSKY

- **Pravidelná elektronická rozesílka**, www.liska-evvo.cz/rozesilka
Rozesílku tvoří pozvánky na vzdělávací a osvětové akce, akce pro děti a mládež, informace o změnách v legislativě, o dění v oblasti EVVO a neziskového sektoru, o vyhlašovaných grantech, publikacích, pomůckách, zajímavé články, odkazy i příklady dobré praxe.
- **Webové stránky**, www.liska-evvo.cz
- **Facebook a Instagram Lísky i osvětových kampaní.**
- **Knihovna**, www.liska-evvo.cz/doc/knihovna
- **Prodej a distribuce publikací, materiálů a pomůcek k EVVO.**
- **Krajský Kalendář akcí EVVO ve Zlínském kraji na www.liska-evvo.cz/akce Přehled akcí v regionu i mimo region.** Pozvánky na vaše akce, programy, besedy, výstavy, exkurze, semináře, tábory apod., stejně jako zprávy a fotografie z uskutečněných projektů a akcí ke zveřejnění můžete zasílat na adresu infoevvo@seznam.cz
- **Osvětové a informační kampaně**, www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane
- **Aktuální nabídka vzdělávacích akcí Lísky, pozvánky a přihlášky ke stažení**, www.liska-evvo.cz/doc/seminare-a-kurzy-pro-ucitele

Kancelář LÍSKY, z.s. najdete v oranžové rohové budově na Dolním náměstí 429 na Vsetíně, 1. patro (vchod z ulice Mostecká průchozí chodbou budovy PETRKLÍČ do dvora, vchodové dveře jsou ze zadní části oranžové budovy, nebo přímo dvorem od budovy OSSZ, od řeky Bečvy).

Otevřeno: pondělí – čtvrtek, 8–15 hodin

Najdete zde **Férový obchůdek s fairtradovými výrobky** – káva, čaj, kakao, čokolády, sušenky, koření atd., ručně šité Lukášovy hračky a **knihovnu** s posezením.

www.liska-evvo.cz

Lísku najdete i na FACEBOOKU – přidejte se k našim tématům na stránkách:

Sdružení Líska / Jak učit POLY
Sdružení Líska / Poctivě vyrobené – podpora regionálních produktů ve ZK
Sdružení Líska / Ptáci – žijí tady s námi
Sdružení Líska / Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny
Sdružení Líska / Poctivě vyrobené, spravedlivě zaplacené
Sdružení Líska / Stromy a my
Sdružení Líska / Cesty za poklady ve Zlínském kraji

Rozesílku připravuje a rozesílá LÍSKA, z.s. s finanční podporou Zlínského kraje.
Distribuci pro síť škol Mrkvička a MRKEV zajišťuje ALCEDO – středisko volného času Vsetín, www.alcedovsetin.cz

Inovace informačního a komunikačního servisu byla podpořena z Programu Švýcarsko-české spolupráce. Supported by a grant from Switzerland through the Swiss Contribution to the enlarged European Union.

Pokud si nepřejete informace touto cestou dostávat, nebo u vás došlo ke změně adresy, prosím, neváhejte nás kontaktovat.

LÍSKA

Zlínský kraj

Rozesílka LÍSKY 1/2022

strana 14